

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: VIHÉK: Egy hó. . . 1 kor. Egy hó. . . 1 kor. 50 Hfl. Negyedévre 3 . Negyedévre 4 . 50 .		Főszerkesztő: Dr. HEGEDŰS LORÁNT. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Piac-utca 49. szám.
---	--	--	--

Debreczen és Pozsony.

Debreczen, június 23.

Azokat, akikben egyik helybeli lap hirdetése révén esetleg kétségek támadtak volna a debreczeni egyetem sorsa iránt, s akik talán készpénznek vették volna a szóban forgó lap közlése folytán Frigyes főherceg protekcióját Pozsony érdekében — bizonyára teljesen meg fogja nyugtatni a vidék egyik legelőkelőbb sajtó-organumának, a Pozsonyban megjelenő Nyugatmagyarországi Híradó tegnapi számának következő vezércikke:

„Debreczeni riadó.” „A harmadik egyetem ügyében.”

(Qu.) Van az amerikai párbajnak egy fajtája, amelynek meghonosítását nálunk is melegen ajánlhatjuk a tiltott lovagjátékok számának korlátozására. A két ellenfelet egy-egy töltött revolverrel fölfegyverkezve becsukják egy közép nagyságú, teljesen üres terembe, a melybe semmiféle világosság be nem hatolhat. Odabenn a legtágabb értelemben vett szabadmozgás van megengedve. Ki-ki oda állhat vagy ott bujhat el, ahol neki tetszik. A tanuk odakünn, az ajtó közelében türelmesen várják az istenítélet eredményét, amely háromféle lehet: 1. A két ellenfél egyenként elcsúti mind a hat éles lövényt; a tizenkettedik lövés eldördülése után a tanuk kinyitják az ajtót és — akár történt sebesülés, akár nem — a lovagiasság szabályai szerint befejezettnek nyilvánítják az ügyet. 2. Valamelyik fél —

akár az ellenfél lövegétől, akár pedig a halálos ijedtségtől — már előbb válik karcképtelenné; akkor bejön az orvos, a tanuk pedig megírják a befejező jegyzőkönyvet. 3. Az ellenfelek megunták a kegyetlen játékot s anélkül, hogy egymást halálra keresnék, az örökkévalóság küszöbén egyszerűen kibékülnek. Előfordult már az a negyedik eset is, hogy többőrai kínos csönd után a tanuk benyitnak a terembe és ott találják hirtelenül megöszült hajjal a félig vagy egészen alélt két fiatalembert. — Ilyenkor a segédek belátásától függ, vajjon megengedik-e a párbaj folytatását . . .

Adva van két magyar város. Mindkettő szépmultu és jövőjére nézve nagyraihivatott. A kormány egyiket is, másikat is biztatja, — hogy esetleg megkapja a harmadik egyetemet. Az sincs kizárva, hogy mindkettő egyszerre megkapja.

A versenyláz okozta izgatottságában az egyik város rászabadítja egy harcias hírlapját a másik városra. Ha már most mi, mint ennek a másik városnak a sajtóorganuma, hasonló szeretetreméltósággal viszonzunk a „Debreczeni Ujság” mult vasárnapi kirohanását, nagyon könnyen oly helyzetbe kerülhetnénk, mint az a két párbajozó, akit két szál töltött forgópisztolyval bezártak a sötét terembe, melyben vagy lelőhetik egymást vagy pedig kibékülhetnek egymással, — ha ugyan előbb bele nem öszülnek a hiábavaló idegromboló küzdelembe.

A pozsonyi lap ezután leközi a Debreczeni Ujság „Fordulat az egyetem ügyében”,

„Pozsony előtérben” című cikkét egészen a következő mondatáig: „Ott székel Frigyes királyi herceg és onnan házassodott a trónörökös”, — azután így folytatja:

Végre tehát kipattant a nagy titok. Pozsony a dinasztia két befolyásos tagja protegálta az egyetem dolgában és mi, pozsonyi hírlapok azért affektáljuk annyira a közönséget ebben a dologban, mert ugyis tudjuk, — hogy a mi két királyi hercegünkkel szemben Debreczen hiába erőlködik. Igaz, hogy a való helyzetnek ezt a szenzációs leleplezését mi pozsonyiak éppugy, mint az egész ország, kormányval és királyi herceggel együtt, tisztán a Debreczeni Ujság-ból tudtuk meg, — de hát most ne azt nézzük, hogy honnan ered az örömhír, hanem tegyük inkább úgy, mint ha elhinnők (hisz a sunyi képmutatáshoz már hozzászokhatunk) és próbáljunk komoly feneket keríteni debreczeni lapársunk izgató hiradásának.

Csakugyan most halljuk legelőször, hogy Frigyes királyi herceg, sőt a magyar korona legközelebbi várományosa, tehát a konopisti remete is annyira szívükön viselik városunk jövőjét, hogy a pozsonyi egyetem mellett exponálták magukat, még pedig oly eredménnyel, hogy a magyar kormány már gondolni sem mer arra, hogy az egyetemet akár Debreczennek, akár Szegednek juttassa. Eddig, — vagyis a Debreczeni Ujság idézett cikkének a megjelenése előtt, mi pozsonyiak úgy tudtuk, hogy Ferenc Ferdinánd és neje, amióta Zsófia hercegasszony már nem pozsonyi udva hölgy

Gyöngyök.

Irta: Claudé Askene.

Fojtó, tikkasztó volt a levegő Mrs. Simcleir házában. Két férjes leánya s kisebbik fia, Tom lenn a nagy szalonban ültek a félhomályban fáradtan, kimerülten a hosszú utól. Sürgönyileg hívták őket anyjuk halálos ágyához.

A haldoklóhoz csak a legidősebb fiut, Dávidot bocsájtották be.

A két leány most keserű szemrehányásokkal illette magát, hogy az utolsó években oly ritkán látogatták meg anyjukat. Mintha e szomorú percekben, midőn a halál szárnyainak suttogását hallják, a haldokló anya közelebb állana hozzájuk, mint az élő valaha állott.

Az idősebbet Sachy Cartereit mulatságai nem engedték, a fiatalabbat, Mrs. Crispint, a híres ügyvéd feleségét pedig a jótékony egységületei.

És Tom? A legfiatalabb, aki már szintén elmúlt harminc éves. Ő sem jöhetett! Ha az ember gazdag földbirtokosnót vesz feleségül, gondoznia kell a birtokait — és Jessie gyűlöli az utazást . . . Különösen most . . . Bizony Tom, a legkisebb nemsokára már apa lesz.

— A mama egyszer nagyon szép lehetett! — tűnődött Lady Carterett s a falon

függő olajfestményt nézte, mely egy búbajos szép, harmatos rózsaszálhoz hasonló, nagyon fiatal asszonykát ábrázolt, az ötven év előtti divat csipkés, fehér muszlin ruhájában. — Egyetlen ékszere a vékony karikagyűrű s nyaka körül egy sor felségesen szép keleti gyöngy.

— Ezek hát a híres gyöngyök, amelyekről annyit beszéltél? — fordult Crispin a feleségéhez.

— Igen. Szegény papa nászajándéka volt. Kíváncsi vagyok, kire hagyja a mama a gyöngyöket . . .

— Talán Dávidra, afféle családi ékszernek tekinti . . .

— Az eléggé igazságtalan volna. A gyémántokat már amugy is Dávid felesége viseli. A gyöngyök közülünk, mint leányok közül illet egyikünket . . .

— Legkedvesebb volna, ha Jassiere hagyná — szölt most Tom. — Igaz, hogy Jassie nagyon gazdag, de én viszont sohasem voltam abban a helyzetben, hogy neki méltó ajándékot vehessek. Már pedig ezek a gyöngyök megérnek huszezer fontot . . .

— Hagyjuk a gyöngyöket! — szölt most Lady Cartereit és megborzongott. — Igazán szívtelenség most erről beszélni, mikor odafönn . . .

S csend borult a szobára. De fönn a haldokló szobájában még nagyobb volt a csönd. Békésen, pihegve fe-

küdt a szép, fehérhaju öregasszony halálos ágyán — és várta a halált. A pillanat nem érte készületlenül. Hiszen özvegsége hosszú évei alatt egyre készült a nagy utra, a mely majd ismét egyesíti boldog ifjúsága osztályosával.

Gyermekei jók voltak, tisztelték, szerették, karácsonykor gazdag ajándékokkal megrakodva eljöttek hozzá, de az élet mégis messze sodorta őket. Csalódás is érte. Tom, midőn a dús gazdag skót örökösöt vette, föl hagyott a ragyogó katonai pályával. Dávidot diplomatanak szánta, de ő csak a börtört választotta. Igaz, hogy dőlt feléje a pénz, de mégis . . .

Most fölvetette szeméit . . . Jól esett az ágya mellett látni Dávidot, az első szülöttöt. Igaz, e széles vállu, erélyes vonásu, hatalmas férfiuban alig ismerhetett rá rózsásarcu, aranyfürtös babyra, aki egyetlen tipeggett anyja mellett, kövér kezeivel a szoknya ráncaiba markolva . . .

— Anyám, kívánsz valamit?
— Nem, nem . . . fiam . . . de jól esik, ha így felém hajolsz. Drága jó atyád is így hajolna fölém . . . De most már nemsokára találkozunk . . . együtt maradunk azután mi örökké . . .

Kis szünet után ismét fölhangzott a gyöngye hang:

— Dávid, valamit mégis szeretnék, mielőtt meghalok, valamit szeretnék kezeid

Valódi angol és hazai gyártmányu gyapjuszövet **újdonságokat legnagyobb választékban,** szigoru szabott árak mellett szereshetjük be **Debreczen, Kossuth-utca 1 sz. alatt.**
Weisz Adolf posztó nagykereskedőnél, **Debreczen, Kossuth-utca 1 sz. alatt.**
 —: Első Debreczeni Takarékpénztár ujonnan épült palotájában. —:

még annyit sem törődnek Pozsonnyal, mint akár (hogy sokat ne mondjunk) Budapest. Frigyes királyi herceg pedig szinte félve kerül még annak a látszatát is, mintha oly pozsonyi dolgokba avatkoznék, amelyek csak távolról is érintik a politikát és amelyek iránt való érdeklődése könnyen annak a csalódásnak tehetné ki, hogy az illetékes miniszter politikai okból esetleg legnagyobb sajnálattal „nem teljesítheti” öfensége óhaját.

Eddig mi pozsonyiak szivszorongva aggodással vettük a Budapestről mindsűrűbben érkező balhíreket, amelyek egészen Balogh Jenő államtitkárnak e hó 8-án elhangzott képviselőházi beszéde napjáig kivétel nélkül arról szóltak, hogy Hieronymi halála óta a kormány kebelében nagyonis felülkerekedett Tisza István gróf álláspontja, mely szerint a harmadik egyetem a protestáns Debreczenben állítandó fel. Midőn Hieronymi pozsonyi mandátumáért folyt a szokatlanul enyhe, mert holtbiztos küzdelem, Tauscher Béla dr. pártja csak egyetlenegy dologtól féltette a nemzeti munkapárt jelöltje győzelmének a teljes simaságát, — ez a dolog pedig éppen a Tisza-féle befolyás felülkerekedését jelző egyetem iJóbhírekkel fűgött össze, amelyekből egy harciasabb kedvű ellenzék könnyen tőkét kovácsolhatott volna a kormánypárt ellen.

Balogh Jenő államtitkár említett beszéde is csak annyiban enyhítette a pozsonyiak aggodalmát, hogy azóta úgy reméljük: Debreczenben is, Pozsonyban is állítanak fel egy-egy teljes egyetemet. Arról azonban szó sincsen, hogy a kormány már „döntött” volna Pozsony mellett. Hiszen még a miniszteri kiküldöttek helyszíni szemléje sem történt meg éppen Pozsonyban, holott Debreczen és Szeged már tulesett ezen az utolsó információs műveleten is.

A pozsonyi sajtó magatartása tehát közelebbről nézve korántsem fest oly nyugodtnak és kedélyesnek, aminőnek a Debreczeni Ujság látja onnan messziről. Sőt a mi látszólagosan közömbös hallgatásunk bátran minősíthető oly csöndnek, amely meg szokta előzni a keserű csalódás viharát. Legkevésbé pedig a város vezetőségétől vagy „talán máshonnan” ragadt ránk ez a se hideg, se meleg szófukarság. Mi legfőlebb azért hallgatunk,

közé helyezni, hosszú esztendőkön át legdrágább kincsemet.

Dávid szívet diadaléret járta át. — Titkon mindig remélte, hogy a mesés gyöngy-sort ő fogja kapni. Milyen fönsségesen ille- nek a felesége nyakára, ha estélyeiken az asztalfőn ül. De félt, hogy talán mégis majd egyik nővérenek jut. Most már talán nem kell félnie.

— Mond meg, hogy hol van, hadd hoz- zam ide.

— Köszönöm Dávid s a kék szemek sze- retettel simogatták végig. Ezzel a kis kulcs- csal nyisd föl szekrényem baloldalát, ott a csipkekendőkön fekszik egy elefántcsont doboz. Hozd ide.

Dávidnak az ujjai már szinte remeg- tek az izgatottságtól, amíg engedelmese- kedett.

Ebben a kis dobozban pihen hát az a fejedelmi ékszer. — Öreg asszonyokhoz ha- sonló. — Modern nő tizmentes szekrényben tartaná.

— Nos, eflalárod, hogy mi fekszik eb- ben a dobozban? — kérdé halvány mo- solylyal az anya.

— Dávid rekedten felelt:

— Tudom, anyám! — Azt a mesés gyöngyöket akarod nekünk adni . . . Laurá- nak meg nekem.

A haldokló szinte rémülettel tekintett a fiára:

— A gyöngyöket . . . Oh, nem, Ugy ren-

delkezem, hogy azt halálom után eladják s árát egyenlő részekre fölösszák . . . De ha a gyöngyöket akarod, Dávid . . .

Láng Lajos Debreczenben.

A vasárnapi ünnep előkészületei.

Az általános lelkesedés, amelylyel Láng Lajos belső titkos tanácsos debreczeni látoga- tásának hírére városszerte fogadták, azt mu- tatja, hogy Debreczen közönsége legszebb ünnepeinek közé készül sorolni a holnaputáni vasárnapot, amikor a harmadik kerület il- lusztris képviselőjét, a maga körében üdvö- zölheti. Nem vásári láрма, nem üres külső- ségek csillogása fogja ünnepélyesé tenni Láng Lajos debreczeni fogadtatását, hanem annak a szeretetnek és ragaszkodásnak a megnyilvá- nulása, amelyet most esztendeje olyan impo- záns módon juttatott kifejezésre a harmadik kerület. Az alatt az esztendő alatt, mely a város harmadik kerületének választói és Láng Lajos között történt frigykötés óta el- tel, ez a szeretet s ragaszkodás a legnagyobb magyar államférfiak egyike iránt általános lett a város egész polgársága körében, mert a Láng Lajos egyéniségének igen becses kva- litásai megértették Debreczen egész közönsé- gével, hogy mekkora nyereség erre a város- ra, különösen a mostani nehéz napokban, ha a törvényhozás termében egy ilyen egyéniség foglal helyet Debreczen képviselőjében.

Nem terjed huzamosabb időre ezuttal Láng Lajos debreczeni tartózkodása, amint azt eredetileg tervezte s amint a debreceni közönség szerette volna. Az országos poli- tika eseményei s a Láng Lajosnak ezekben való vezető szerepe nem engedik, hogy csak néhány napig is kerületében időzzék, a rövidebbre szabott látogatás mindazonáltal

delkezem, hogy azt halálom után eladják s árát egyenlő részekre fölösszák . . . De ha a gyöngyöket akarod, Dávid . . .

— Nem . . . nem anyám!

Dávid lélekzet után kapkodott. — A csalódás nagyon is nagy volt. De hát mi lehet a dobozban?

— Kinyithatom, anyám?

— Igen. S vidd el Laurának. Mondd, én küldöm . . . — Hosszu éveken át drága kincs gyanánt őriztem . . . — most ő rá hagyom örökül.

Főlpattant a doboz. Puha selymes, szőke gyermekfürtök pihentek benne. Negy- ven év előtt vágta azt le az anya keze . . . Negyven hosszú éven át őrizte drága erek- lyeként . . .

S Dávid meghatva, könnyezve omlott le az ágy mellé. A haldokló keze reszketve simítá fejét:

— Édes fiam! Nagy csalódás ért ugy-e? Te a gyöngyöket vártad, de ha már aka- rod . . .

— Nem, nem, anyám! az áldásodat ki- yánom . . . csak az áldásodat . . .

S az anya szívet édes boldogság re- megtette meg. Ez megint az ő jó szőkefürt- tős kis Dávidja . . . Feléje nyújtá hideg, resz- kető kezét s áldólag tette fia fejére . . .

És fonnyadt arcán forró könnyecseppek pergették végig . . . le a fia fejére . . . Az utol- só könnyecseppek . . . A világ legdrágább gyöngyei . . .

korántsem fogja csökkenteni a vasárnapi ünnep melegségét, sem a közönségnek Láng Lajos iránt való lelkesedésének demonstrá- lását. Azok a bejelentések, melyek nemcsak a harmadik kerületben, hanem a város egyéb részeiben lakó polgárságnak a vasár- napi ünnepen való részvételét tudatták a nemzeti munkapárt vezetőségével, az ün- nepesség nagyon intim jellegére, mindazonáltal impozáns arányaira bizton engednek kö- vetkeztetni.

A nemzeti munkapárt vezetőségének ma esti értekezletén Szávay Gyula pártel- nök közölte Láng Lajos táviratát, amelyben tudatta, hogy a politikai viszonyok a jövő hét folyamán a fővárosban való tartózkodás- ra kényszerítik, mivel azonban semmi szín alatt nem akarja elhalasztani a kerülete pol- gárságával való találkozást, vasárnap dél- ben Debreczenbe érkezik. Ennek bejelentése után fölkerlte Szávay elnök az értekezlet tag- jait, hogy a képviselő debreceni látogatásá- nak kedden megállapított programján a vál- tozott helyzethez képest módosítsanak. Az értekezlet a programot a következőkben állapította meg:

Láng Lajos elé, aki fiainak: Láng Bol- dicsár vezérkari kapitánynak és Láng Mi- hály dr. országgyűlési képviselőnek, továb- bá Papp József dr. udvari tanácsosnak tár- saságában érkezik, a vasárnap reggel kilenc órakor induló gyorsvonattal küldöttség megy, amelynek tagjai lesznek: Lestyán Adorján udvari tanácsos, Kerekes Géza, Magoss György dr., Nyiri Ernő dr., tasnádi Kardos Béla, Debreceni Lajos. A püspökla- dányi állomáson e küldöttség nevében Les- tyán Adorján udvari tanácsos fogja üdvözöl- ni a képviselőt, aki a déli gyorsvonattal ér- kezik meg Debreczenbe. Itt az állomáson a párt nagyválasztmánya fogadja és Szilágyi Imre I. kerületi pártelnök intéz hozzá üd- vözlő beszédet.

A pályaudvarról a Royal-szállóbeli la- kására hajt a képviselő, majd résztvesz a tiszteletére ugyancsak a Royal-szálló kü- lön termében rendezendő szűkebbkörű ebé- den. Délután a párt tagjaival kikocsizik a Nagyerdőbe, ahol megtekinti a város által a debreceni egyetem céljaira följánlott tel- ket. Este nyolc órakor a Royal-szálló disz- termében kezdetét veszi az ünnepi banket.

A rendezőség ezuttal is felkéri a város lelkes közönségét s a nemzeti munkapárt hi- veit, hogy úgy a déli fogadtatásnál, mint az esti társasvacsorán minél számosabban je- lenjenek meg. A társasvacsora jegyeik (da- rabja 5 kor.) kaphatók Szávay Gyula pártel- nöknel s a vezetőség tagjainál, a Kaszinó- ban, Csarnokban stb.

Kormányválság Ausztriában. Bécsből táviratozzák: Bienerth báró tegnap csupán Weisskirchner kereskedelmi miniszter és — Glombinszky vasutügyi miniszter lemondását jelentette öfelségének, de valószínű, hogy a miniszterelnök már egy-két nap múlva ismét a királyhoz megy és bejelenti az egész kabi- net lemondását. A király ismét báró Biener- thet fogja megbízni az új kormány megalaki- tásával.

— **A Justh-párt és az indennitás.** Fővá- rosi tudósítónk jelenti: A Justh-párt ma a képviselőház ülésének ideje alatt értekezletet tartott, amelyen kimondták, hogy az indenni- tás megszavazása elé semmiféle akadályt se gördítenek. A párt részéről egyedül Kovács János fog felszólalni. Az appropriációs javas- lattal szemben követendő eljárásról a jövő hétfőn tartandó értekezleten fognak hatá- rozni.

A pénzügyi tárca költségvetése.

A képviselőház ülése.

Az igazságügyi tárca költségvetésének részletekben való elfogadása után a Ház ma a pénzügyi tárca költségvetését is megszavazta általánosságban és így már holnap a költségvetési vita befejezést nyer. Hátra van még az appropriációs javaslat vitája, amelyre az ellenzék részéről erősen készülnek, amely készülődés azonban nem jelenti egyúttal azt, hogy amiatt a véderő javaslatok tárgyalása valóban az őszig elhúzódhatnék.

A pénzügyi vita végén Lukács László pénzügyminiszter beszélt és tett fontos kijelentéseket.

Részletes tudósításunk az ülés lefolyásáról a következő:

Návay Lajos alelnök negyed 11 órakor megnyitja az ülést.

Rátérnek a napirendre: az igazságügyi tárca költségvetésének folytatólagos tárgyalására.

A bírósági díjnokok és szolgák.

Jármay Béla a díjnokok anyagi helyzetének javítását kéri.

Széky Ferenc igazságügyminiszter: Örül, hogy va kérdést most felvetették, mert ő bizony tegnap beszédében a sok anyag miatt megelégedett a kérdéssel megemlékezni. A díjnokoknak nincs szükségük semmi szakvizsga letételére, de ők azt saját előbbrejutásuk érdekében ambicionálják. — Helyzetükön egyelőre törvényeinknél fogva nem áll módjában segíteni. Az új perrendtartás életbeléptetésekor a helyzet változni fog.

Pető Sándor: Ő is erről a kérdéssel óhajtott beszélni, de a miniszter ur kijelentése után feleslegesnek tartja kitérni a kérdésre. Foglalkozik a bírósági szolgák helyzetével.

Széky Ferenc igazságügyminiszter: A szolgák létszámát nagyon tartja, ha valamiképpen redukálnák a létszámot, ez természetesen magával hozná a többi fizetésjavítását. Kéri javaslatának elfogadását.

Elnök jelenti, hogy a Ház részleteiben is elfogadta a javaslatot.

A pénzügyi tárca.

Következik a pénzügyi tárca költségvetése.

Hegedűs Loránt előadó röviden ismerteti a költségvetést.

Szebeny Antal bírálja a pénzügyi gazdálkodás eleveit. Hibáztatja a kincstárnak a fővárossal szemben tanúsított eljárását. Az alagut megváltása jogtalan volt. Kérde, mi lesz a fővárosi pénzalappal. Nem fogadja el a költségvetést.

Münnich Kálmán a bányászat égető kérdéseiről beszél. Szól a bányaiskolákról, a földgázkutatóról, az állami szeszgyárakról és az állami bányászatról és sürgeti az új bányatörvény megalkotását.

Földes Béla a költségvetést irreálisnak tartja, mert a zárszámadási eredmények nem fedik a költségvetés optimizmusát.

A számvevőszék ellenőrzését hatékonyabbá kell tenni, hogy ne történhessenek olyan kiadások, mint a múltban.

Ostffy Lajos a járási számvevőszékekről beszél. Ezek nem váltak be és jobb is volna azokat megszüntetni. Ilyen irányban javaslatot is terjeszt be.

Lukács László pénzügyminiszter reflektál a felszólalásokra. Örömmel hallotta, hogy a pénzügyi közigazgatás javítására törekednek. Elfogadja Ostffy Lajos határozati javaslatát. Az állami számvevőszék kontrolljával nem egyeztetendő össze és nem tevesztendő össze a miniszteri felelősség elve. A kormány látja, hogy a bankok folytonos tökefelemelése ellen rendszabályokat kell alkotni. Nem áll az az állítás, mintha a bevételek nem állának arányban a kiadásokkal. A legutóbbi tíz év alatt a bevételek 500 millióval emelkedtek, van akárhány olyan bevételi forrás, amelyet eddig még nem használt az állam s amelyhez akármikor hozzá lehet nyúlni. A borítaladó most

nagy bevételi forrása az országnak és azt most egyszerre eltörölni nem lehet. A szivar és cigaretta árát 1880-ban állapították meg utóljára, azóta pedig az anyag, a munka, az előállítás ára emelkedett. — Kéri a költségvetés elfogadását.

A képviselőház a pénzügyi tárca költségvetését ezután Ostffy Lajos javaslatával együtt általánosságban elfogadta.

Darvay Fülöp tett ezután jelentést Beszkid Antal mentelmi ügyéről, mire az ülés három órakor véget ért.

A 193,000 koronás váltóper.

A Szabolcsi Agrár Takarékpénztár ismeretes pörével kapcsolatban ma a következő levelet kaptuk:

Nyiregyháza, 1911. évi június 23.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

A „Szabolcsi Agrár Takarékpénztár” 193 ezer koronás váltóperének ügyében, becses lapjának folyó hó 21-iki számában Vay Gábor gróf úrtól egy nyilatkozat jelent meg, mely szerint a vonatkozó hírlapi cikkben foglaltak „nem fedik a valóságot”. Arra való tekintettel, hogy a kérdéses cikk ténybeli adatai tőlem származnak s azon cikknek szerzője én vagyok, saját reputációm, de az igazság érdekében is kérem a következő sorok közzétételét.

A hivatkozott cikknek ténybeli adatai jogerős bírói ítélettel vannak megállapítva. Onnan merítettem azt én is. Minden diskuszió helyett, bátorodom a debreczeni királyi Ítéltáblának 1910. november 30-án hozott 3863—1910. P. számú ítéletének indokolását — a dologra nem tartozó formai részek elhagyásával — szóról-szóra a következőkben közölni:

Nem vitás a felek közül a térvállás arra nézve hogy a kereseti váltókon alapuló 193000 korona váltókölcson fedezetül Herman Sándor alperes összesen 140,000 kornóról szóló szerencsi takarékpénztári betétkönyvet adott át felperesnek, amely betétdől felperes 100,000 koronát felvevén, ezt a pénzt az említett váltókövetelés biztosítékául saját pénztárában helyezte el betét gyanánt és az erről kiállított betétkönyvecskét azzal a megállapodászerű záradékkal ellátva, hogy a betéti tőke csak akkor vehető ki, ha a kántorjánosi 2. számú betétben foglalt ingatlanra felperes javára bekebelezett váltókövetelésre 50,000 korona, a többi be nem jegyzett követelésre pedig szintén 50,000 korona — együtt tehát 100,000 korona kifizetetik — Hermann Sándor alperesnek kiadta.

Megegyezik továbbá felek előadása az ügyállás ama részét illetően is, hogy a kereseti váltók esedékessége napján, majd felperes kérése folytán a következő napon — de még az óvás felvétele előtt — alperes megbizottja a felperes cég vezérigazgatójánál megjelent és ott a kereseti váltókat 93,000 korona készpénzzel, továbbá az említett betéti könyvecskén elhelyezett 100,000 koronának fizetés gyanánt való felajánlásával ki akarta fizetni, de nevezett vezérigazgató a betéti könyvet fizetésük csak akkor volt hajlandó elfogadni, ha alperesek megfizetik azt a 2 százalékos kártalanítási díjat, amely az A. alatti okirathoz felperes részére ki volt kötve arra az esetre, ha alperesek tartozásukból évenként 40,000 koronánál többet fizetnének vissza és a mikor alperesek megbizottja erre hajlandó nem volt, felperes a váltókra felajánlott teljesítést visszautasította, mire alperesek a 93,000 korona készpénzt és az említett betétkönyvet 1910. évi szeptember hó 9-én a kir. törvényszéknél bírói letétbe helyezték azzal a kijelentéssel, hogy a letétet felperes a kereseti váltók kiegyenlítése céljából bármikor felveheti.

Az ügy elbírálásánál az volt megvizsgálendő, mennyiben helyes felperesnek az az álláspontja, hogy a felajánlott teljesítést joggal utasithatta vissza, mert egyfelől alperesek a 2 százalékos kártalanítást megadni nem akarták — és mert ettől eltekintve is egy betéti könyvet fizetés gyanánt elfogadni nem tartozott.

Felperes eljárását a 2 százalékos kártalaní-

tási díj kifizetésének megtagadása nem indokolja, mert az a körülmény, hogy alperesek a váltó tartozáson kívül elvállalt egyéb kötelezettségeknél eleget tenni vonakodtak, az óvás felvétele előtt megfelelő alakban felajánlott fizetés joghatályos visszautasítására okul nem szolgálhat, hanem csupán arra jogositotta fel a felperest, hogy az említett szolgáltatásnak teljesítését, a váltó kötelezettség alapjául szolgáló ügyletről kiállított okirat alapján külön uton követelhesse.

A másik kifogást illetően az ismertetett tényállásból nyilvánvaló, hogy a biztosítékul letett szerencsi takarékpénztári betétek értéke egy részének felvétele után az A. alatti okirat szerint adandó biztosíték készpénzben volt letéve felperes pénztárándól és e szerint alperesek a kereseti váltók lejárta után a 193,000 korona váltótartozásukat a 93,000 koronán felül nem egy idegen pénztárat betéti könyvvel, hanem magának a 100,000 korona készpénzbeli biztosítékának fizetésül való átutalásával kívánták kiegyenlíteni, a rendezésnek így módját pedig tekintettel arra, hogy Herman Sándor egyidejűleg a vonatkozó betéti könyv átadására is késznek nyilatkozott és ezzel felperes korlátlan rendelkezési jogát a 100,000 koronán anélkül teljessé tette, felperes joghátrány nélkül vissza nem utasithatta és szemben azzal a körülménnyel, hogy a kérdéses biztosíték saját pénztárában volt betétül elhelyezve, nincs alapja annak a kifogásnak sem, hogy hogy az előrebocsátandó felmondás hiányában a betét még felvehető sem volt: valamint nem érdemel figyelmet az a védekezés sem, hogy a betéti könyvre vezetett záradék miatt sem Herman Sándor, sem más a pénzhez hozzá nem juthatott.

Minthogy tehát ezek szerint a 93,000 korona készpénz és a 100,000 korona készpénzbeli biztosítékról kiállított betéti könyvnek bírói letétbe való helyezése teljesen indokolt volt és ennek folytán ez a letétel alperesek részéről a fizetést helyettesítvén, felperesnek a kereseti váltón alapuló joga alperesekkel szemben megszüntnek tekintendő:

Ezt az ítéletet a királyi Curia helyben hagyta — a jogerős ítélet megállapításaival szemben semmiféle nyilatkozattal elmulasztani nem lehet. Hogy pedig Vay Gábor gróf ur — kinek legnagyobb foku jóhiszeműségét nem tudnám egy pillanatil sem kétségbe vonni — milyen adatok és mily információk alapján nyilatkozik, ahhoz nekem közöm nincs, de az kétségtelen hogy ezen ítélet mellett nekem semmi változtatni valóm nincs! Cikket egész terjedelmében fentartom, továbbá hírlapi polémiába nem bocsájtkozom, de elvárom, hogy azok, akik ezen cikk által is megtámadva érzik magukat és akik ezen cikk állításait valótlannak tartják, engem a sajtóbírósság elé állítsanak.

Kiváló tisztelettel vagyok a szerkesztő kész hive

Dr. Schön Viktor.

SPORT.

A VASÁRNAPI FOOTBALLMÉRKÖZÉS. Kecskemét és Debrecen küzdelme.

Nagyfoku érdeklődés előzi meg a Tor-naegyesület vasárnapi mérkőzését. A Dte csapata bizalommal tekint a mérkőzés elé, bizik abban, hogy a Viktoria ellen mutatott formáját meg fogja tartani és ha így lesz, egy a mérkőzést meg kell nyernie. Kecskemét csapata igen erős, mondhatni a vidék legerősebb csapata. A csapatban szerepel Révész, a Mtk representatív bekie, Kovács Btc., volt középcsatár, aki igen veszélyes gyors lövő. Az egész kecskeméti csapat gyönyörűen összejátszik, igen szép fejjátékuk van.

A debreceni csapatban hosszú szünet után szerepelni fog dr. Markó, akitől a tréningen elarult forma után igen sokat várnak.

A csatársor egy elsőrangú játékosal erősödött meg, Berkével, a szegediek volt centercsatárával, aki bizonyára lelke lesz a csapatnak. A csapat többi része ugyanaz, mint a Viktoria ellen.

Élvezetes mérkőzésre van tehát kilátás

és reméljük, hogy ugyanolyan nagy számú előkelő és lelkes közönsége lesz e matchnek, mint a pünkösdi mérkőzéseknek. Mert természetesen fejlődésnek nyilvánítható, hogy a mily arányban fejlődik Debrecen csapata, éppoly irányban nő az iránta érdeklődők tábor.

A mérkőzés 5 órakor kezdődik a nagyerdői sporttéren, előtte a Dte II. és ifjusági I. csapatai fognak mérkőzni. Jegyek mindkét mérkőzésre érvényesek és előre válthatók Tolnai Dániel, Györfly Testvérek urak üzleteiben, Svarcz nővérek és Kain-féle dohánytözsdekben.

Az új szintársulat.

Ujítások a debreceni színháznál.

A színházfelügyelő tanácsnok ma küldte szét a debreceni színház 1911—12. évi szezonja személyzetének névsorát, amelynek tagjait Zilahy Gyula igazgató már az új szerződésében foglalt kötelezettsége alapján szerződtetett.

A névsor a következő:

I. Ügyvezetőség: Zilahy Gyula igazgató, főrendező, Irmay Béla titkár, Kassay Károly operett-rendező, Thury Elemér drámai rendező, Mártonfalvy György karnagy, Shusster József karnagy, Lángh Lajos ügyelő, Szepessy Dezső pénztárnok.

II. Előadók. Hölgyek: Borbély Lilli szubrett énekesnő, Beleznay Margit szubrett énekesnő, Csanádi Irma opera, operett, koloratur énekesnő, Császár Kamilla naiva, T. Csige Böske szalon hősnő, vigjátéki szubrett, Guthy Sarolta komika, Lakatos Ilonka segéd énekesnő, Papp Etelka drámai szende és társalgási színésznő, M. Tordai Erzsike énekesnő, Tóth Ilonka drámai hősnő, Uti Gizella anyaszínésznő, Zilahyné S. Vilma opera, operett koloratur, Vajda Ilonka szende és naiva, Aranyosy Gizella és Dénes Ella táncosnők és még egy segédszínésznő, összesen 14 tag.

Férfiak: Bérczi Ernő szerelmes és bonvivant, Békéssy Antal társalgási színész, Dézsy Alfréd burleszk és jellemkomikus, Falussy István bariton énekes és énekes bonvivant, Gábor Ernő siheder és énekes színész, Kassay Károly operett, buffo és szalonkomikus, Kemény Lajos jellemszínész drámai apa, Ligeti Lajos operett-burleszk, komikus, Székely Gyula bariton és népszimű énekes, Szilágyi Ernő jellem és apaszínész, Solti Ernő tenor, Thury Elemér drámai hős és bonvivant, Zilahy Gyula és még egy segéd színész, összesen 14 tag.

III. Karszemélyzet. Hölgyek: Arday Vilma, B. Beitz Teréz, Csepreghy Emma, Csepreghy Irma, Erdélyi Margit, Garai Mici, Jakabfi Aranka, Kovács Margit, Kassay Károlyné, Medgyaszay Amália, Levendovszky Irma, Szépei Vilma, Sárváry Janka, Füves Margit és még egy, összesen 15 tag.

Férfiak: Arday Árpád, Balogh Antal, Berengh József, B. Saigi Jenő, Fekete Béla, Horváth Viktor, Koltai Lajos, Kőszeghy Károly, Lángh Lajos, Perényi József, Perényi Kálmán, Bepkai Béla, Rózsa Jenő, Somogyi Béla, Szakács Árpád, összesen 15 tag.

E névsorban az új tagok közül mindenestre legjobban érdekli Debrecen színházi közönségét a szubrett-primadonna, Borbély Lilly, miután az elmúlt szezonban e szerepkör körül voltak a legtöbb bajok és ezek miatt a legtöbb panaszok. Az új szubrett-primadonna fiatal művésznő, három év óta van színpadon. Mint színésznővendék, koloratur énekesnőnek készült, azonban már az első esztendőben Székesfehérvárra kapott szerződést, mint szubrett Székesfehérvárról. Persze, onnan Szabadkára ment, ahonnan Zilahy szerződtette. Azokon az állomásokon ahol eddig volt, azt mondták és irták róla, hogy kedves, rokonszenves, szép és friss hangú, diszkrét játéku művésznő, aki művészi éneket is produkál, ami elég ritka dolog szubrettnél. Zilahy három évre szerződtette. Beleznay Margitot szintén mint szubrett szerződtette a kolozsvári színháztól. Első-rangú szerepet is fog játszani. Szerződtetése különösen azért történt, hogy az első szubrett betegsége esetére legyen, aki he-

lyettesíti s ne fordulhassanak elő a múlt szezon színházi képtelenségei. Az operett és koloratur énekesnői szerepre Zilahy Csanády Irmát szerződtette Zilahyné Singhoffer Vilma mellett. Az énekesnői szerepkörökben kisegítőként szerepel még a komika, Guthy Sarolta, aki sokáig neves koloratur énekesnő volt.

A többi szerepkör betöltőit a legnagyobb részben ismeri a közönség. A férfiénekesek nagyrésze is ismerős, Falussy István már bemutatkozott, Székely Gyula, Solti Ernő, Gábor Ernő az új tagok. Az új operettrendező Kassay lesz, aki a kolozsvári, majd a nagyváradi szintársulatnak volt tagja. Régi multu, rutinos színész, akire mint rendezőre az a nagy feladat vár, hogy a színpadról kiküszöbölje a mult évi lehetetlen állapotokat. Végül érdekes, hogy női sugó lesz, ami által azt akarja elkerülni az igazgató, hogy a közönség ne legyen kénytelen a férfisugó erős hangja miatt a szöveget először a sugó lyukból hallani.

A színház berendezésén is sok változás lesz a közönség kényelmére. — A tanács ugyanis elrendelte, hogy a folyosói csőfűtést szüntessék meg, mert a folyosóra kivezetett csövek annyi meleget vittek ki, hogy e miatt a nézőtér melege csökkent. Megcsináltatják ezenkívül a színháznak a színpad fölött levő tetőzetét, amiáltal a színpad fűtése javult meg. Eddig ugyanis a színház lyukas tetőzetén át illant el a meleg s ez okozta, hogy bármilyen erős fűtés dacára a színpadról mindig hideg légáramlat tódult le a nézőtérre.

Sok panaszra adott alkalmat, hogy a ruhatárnál különösen télen és esős időben igen nagy a torlódás, mert a közönségnek a szűk folyosón kellett oda menni és visszatérni. Most egy ajtót vágnak a ruhatár mellett, úgy, hogy a közönség a ruhatárból egy lépcsőn át mindjárt a lépcsőházba juthat. A munkálatokat legközelebb már meg is kezdik.

A könnyelműség áldozata.

Egy tanítóképezdész öngyilkossági kísérlete.

Az ifjú könnyelműségnek áldozata lett ma Nagy Kálmán fiatal tanítóképző intézeti növendék, aki öngyilkossági kísérletet követett el s most súlyosan megsebesülve fekszik a debreceni kórházban s még nem bizonyos, hogy meglehet-e menteni az életnek.

A fiatalember, aki a debreceni református tanítóképző intézet első osztályának volt tanulója, a napokban tette le a vizsgát, a mely nem a legjobban sikerült.

A vizsga előtt néhány nappal kapott a fiu ötven koronát szüleitől, hogy az iskolában fönnálló és egyébb fizetési kötelezettségeinek tegyen eleget és hogy a vizsgálati és beiratási díjakat fizesse meg.

Nagy Kálmán azonban a kapott pénzt nem arra a célra fordította, amire azt szülei adták, hanem elkönnyelműsködte. A fiatalembert a pénz érzése elkábította és néhány mámoros, könnyelmű éjszakán nyakára hágott az összegnek. Amikor azután a kijózanodás pillanatában tudatára jött könnyelműsége következményeinek, megijedt, félt, hogy szülei szemrehányásokkal fogják illetni és hogy megbüntetik. Ettől való félelmében határozta el magát a rettenetes tette, hogy öngyilkos lesz.

A megmaradt pénzből tegnap revolvért vásárolt s a délutáni vonattal elutazott Püspökladányra, hogy ott megegyezzen találkozzék valakivel.

A találkozás sikerült is, elbucszott is attól, akivel találkozni akart, kiment a vasuti állomásra s ott bal halántékába lött. A golyó súlyos sebet ejtett, de nem ölte meg a fiatalembert.

Püspökladányról azonnal értesítették a mentőket, akik kivonultak a debreceni állomáshoz, ahova még tegnap beszállították a vonaton a súlyosan sérült Nagy Kálmánt. A mentők azután bevitték a fiut a kórházba, ahol azután ápolás alá vették. Ma délelőtt a fiatalember magához tért és ekkor

ki is hallgatták, amikor öngyilkossági kísérletének okát bevallotta s elmondta, hogy a reája bizott pénz elköltése miatt félt szülei-vel találkozni és ezért határozta el magát az öngyilkosságra.

Nagy Kálmán állapota most még oly súlyos, hogy az orvosok nem tartják bizonyosnak, vajjon meg lehet-e menteni. A fiatal ember tettéről ma értesítették a fiu szüleit is, akiket egészen lesújtott a szomorú hír.

A nyári Debreczen.

II.

A NAGYERDŐ.

Elárvult és híres Nagyerdőm, te, akit méla fütyöréssel köszöntelek hajnalonta, mikor madárdalosan és illatozva bontakozol ki a nyírott faru sétányokat, pompázó rózságyakat és meghitt lugasokat sejtelő sötétségéből, hogy meglássad a magad sirni való sívárságát, elhanyagoltságát, és beszédes zugással káromoljad azokat, akik erre a nyomorúságos tengődésre juttattak . . . Mivé levél, mivé levél . . . Kegyelmesen és befektetés nélkül kineveztek híresnek, megtettek irodalomtörténeti kellékek, várostörténeti adaléknak, kopott muzeumi régiségnek.

És ha utasok tévednek erre messziről, kecses parkokkal teleültetett, gondozott ligettel övezett hegyvidéki vagy folyómenti csinos és kényelmes és művelt városokból, akkor műsorra kerülsz te is, elárvult és szegény Nagyerdőm, és elmesélik unalmas bőbeszédűséggel a fáradt idegeneknek, hogy ime, uraim ez a híres debreczeni nagyerdő. Ezek alatt a százados tölgyek alatt álmodozott Arany, — Csokonai V. Mihály, innen vette Jókai a csittvári krónika történetét, erre, uraim, erre.

Pfuj, de rossz lehet neked, szegény Nagyerdő! Minden jót rád fognak és neked nincsen szavad, hogy feljajduljál és kipanaszold tenger bánatodat. Tíz-tizenöt év óta ismerlek és én jól tudom, hogy te nagyon öreg fiu vagy és már régen kinőttél abból a korból, amikor még egyetlen vágyad és minden örömid az volt, hogy egy híres regényfejezet színtere légy, vagy hogy Szabolcska Mihály ur meg Farkas Imre ur szép, hangulatos verseinek légy az inspirálója. Te benned, híis árnyékodban kifogástalan szárnyalású elmék már annyit álmodoztak, hogy te magad végleg meguntad az álmodozást, az irodalmi dícsőséget, várostörténeti adalék-mivoltodat és neked már komolyabb, civilizáltabb és nyugatibb ambíciók bontottak szárnyat szép füves szivedben.

Szeretnéd, ha az ódon, széttagosított utakat megfiatalítanák és dombos hátú, karcsú sétányok hálóznák be a testedet. Szeretnéd, ha inzultálnának őserdei érdekességedben és magas fagyal-falakat nyírnának egyik-másik kis tereid, vagy egyenesen haladó utad mentén. Szeretnéd, ha gondozott szines ágyakat ékelnének itt-ott beléd, hogy illatozva és tarkán diszitsenek, mint drágakövek urnőjük halovány mellét. Sirü-füves, ápolt parkjaiddal gyönyörködtetnél bennünket s örömmel bocsátanád be duslombozatu karjaid közé a modern, csinnal berendezett ligeti kávéházat, az elegáns és gusztyusos nyári vendéglőt és előtt a dühösség, ha arra gondolsz, hogy elutasították azokat a vállalkozókat, akik fényes fehérre festett, villaszerűen épített bódékban virágos asztalkák körül szolgálták fel a friss kuglófot s a paszterizált, hűtött tejet.

Tudom, hogy utalod már azt az órát, a mikor az a bizonyos két cigányzenekar egyszerre muzsikálja, hogy „Palkó, te drága rajkó . . .” és a „Táncolni szeretnék a hasammal” címzetű áriákat . . . Visszagondolsz a régi szép napokra amikor még katonazene hangzott berkeidben s amikor még azt remélted, hogy tíz-tizenöt év majd csak hoz valami változást az életed folyásában.

Ilyenformán zokognál, ha szavad lenne s ha volna, aki megérte. De nincsen szavad s azok, akikre tartozna, nem értik meg a te szomorú suttagásod. Így aztán ne csodálkozzál, szegény, elárvult Nagyerdőm, hogy tizenöt év óta egyre elhanyagoltabb és egyre elhagyot-

tabb vagy. „Palkó, te drága rajkó...”, friss tojásos percc, „krajcár a párisi lapda” — ez vagy te: szegény Nagyerdőm. Kis babák és pesztonkák tanuskodnak csak pusztulásodról. Nem kellesz te itt senkinek. Ugy elszoktatták tőled a közönséget hogy hiába való már a kesergésed. Nem kell itt senkinek a fű, fa, virág, a jó levegő. Más tájakon már a levegő legfelső régeit hódítják meg az emberek. Itt meg a legelső légréteget sem akariák meghódítani.

Talán el fog jönni érted az egyetem és be népesít, körülépit, megvéni. Eltűnik majd belőled az erdő s egy kis agyonhajszolt, agyonművelt ligetecske lesz belőled. A gyermekded vad, regényes nagyerdőből filigran kis parkocska léshen.

És érezni fogod, szegény Nagyerdőm, hogyan nézték itt az emberek, amint elpredáltad ezt a szép tizenöt évet, életed teljességének legszebb időszakát.

Zoltán István.

Az utolsó előtti napon.

Ítélet előtt az Achim-ügy.

Az eddig is feszült érdeklődés tetőpontjára hágott. A gyulai ötrvényeszk esküdtszéki termében egymás hátán szorong a hallgatóság, hogy Achim gyilkosai pörének végső kifejlődését hallja, lássa. Az utolsó huszonnégy óra alatt a per sebesen közeledett a véghez, az ítélethez, amely iránt az egész országnak figyelme fordul. Még egy fél nap és az esküdtek kimondják a gyilkosokra a bűnöt, vagy a nem bűnöt. A perbeszédék már elhangzottak ma. Az ügyész az elpusztított emberéletét követelte a büntetést, a védő kérte a teljes fölmentést. Az ügyész és védő megtették kötelesegeiket és sem a társadalmi evolúciók harcának jelenségeire, sem a megsértett társadalmi és állami jogrend sebeire nem igen mutattak rá, csupán a gyilkosság ténye körül forogtak a perbeszédék frázisai.

A mai napi eredményekről a következő tudósításban számolunk be:

Egy váratlan tanu.

Gálbory József elnök háromnegyed tíz órakor megnyitja a tárgyalást. A kérdőpontok megszövegezése került volna sorra, de alighogy a bíróság elfoglalta helyét, váratlanul egy ismeretlen ember jelentkezett vallomástételre. Megnevezte magát, hogy Verner József békésgyulai takarékpénztári könyvelő és a következőket adta elő:

— Április 28-tól május 17-ig fegyvergyakorlaton voltam Csabán. Május 13-án úgy állapodtunk meg tisztársaimmal, hogy nálam vacsoráznak Gyulán. Ezért kora délután hazajöttem, hogy a feleségemet a vendégek érkezéséről értesítem. Motoroson jöttem és körülbelül fél hat óra lehetett, mikor Csabán találkoztam Achimmal. Határozottan tudom, hogy akkor bot volt Achim kezében.

Hubay szavazóbíró: Többen voltak Achimék?

— Igen.

— A többinél is bot volt?

— Azt nem tudom.

— Hogyan tudja ön, hogy Achimnál volt bot.

— Mellettem ment el és megfigyeltem.

Fényes Samu dr.: Hallott-e a Szabó fiu vallomásáról?

— Nem.

Az elnök: Ujságot nem olvasott?

— Tegnap nem, csak a tegnapielőtti-tiket.

Vernert szembesítik Ladányi Istvánnal, aki az emlékezetes szombaton együtt érkezett Budapestre Achimmal és a könyvelő határozottan a szemébe mondja Ladányinak, hogy látta a botot Achimnál. Azt azonban, hogy milyen színű volt a bot, nem tudta megmondani.

Az elnök: Figyelmeztetem, hogy csak

akkor tegyen esküt, ha határozottan emlékszik.

— Határozottan emlékszem és megesküszöm — felelte Verner.

A bíróság megeskette a tanut.

Egy tanu, aki tévedett.

Fényes Samu dr.: A védelem reggelénként meglepetéssel szolgált. Kérem kihallgatni azokat a hordárokat, akik Achim podgyászát a vasuti kocsiából kiemelték.

Kenedi Géza dr. védő: Visszautasítja azt a megjegyzést, amelyet Fényes a védelemről tett. — A védelem nem dolgozik meglepetésekkel, a mai tanu magától jelentkezett.

Keppich Frigyes dr. védő: Szabó Emilné felkért annak bejelentésére, hogy utána gondolt a történeteknek és rájött, hogy nem 13-án, hanem előtte való szombaton, 6-án találkozott Achimmal. Kérem a bíróságot, hallgassa ki ismét Szabónét, aki a saját reputációja érdekében korrigálni akarja vallomását. Bejelentem még továbbá, hogy azok az állítások, melyeket a csendőrökről tettem, téves információkon alapultak.

Bár Szécsy Viktor dr. kir. ügyész kijelentette, hogy nem helyez sulyt arra, vajjon hordott-e Achim botot vagy sem, a bíróság elrendelte Szabóné azonnali beidézését és még a délelőtti folyamán történő kihallgatását. Szabóné jelentkezéséig a tárgyalást felfüggesztették.

Az elnök negyed tizenkettőkor nyitotta meg újból a tárgyalást, amikor Szabó Emilné jelentkezik vallomásra.

Szabóné tévedésnek mondja azt a tegnapi állítását, mintha ő a tárgyalás előtt való szombaton találkozott volna az állomáson Achimmal. Ez a találkozás, mint most már emlékszik, 9-ikén történt, amikor Achim Gyulára utazott. Akkor látta nála a botot.

Kenedi védő: Milyen színű volt a bot? Tanu: Azt nem tudom.

Fényes Samu dr.: Tegnap hangsúlyozottan kértem, hogy mondja meg, biztos-e abban, hogy szombaton találkozott Achimmal és látta a botot nála? Ön akkor határozottan állította ezt. Nem lehetséges, hogy most is téved?

— Nem, határozottan emlékszem.

Az ügyész ellenzi a tanu megeskütését, mert tegnapi vallomásával ellenkezőt vallott. Kenedi kéri a megeskütést, mire a bíróság kivetszi az esküt.

Kiss László tiszteletbeli megyei főjegyző vallomástételre jelentkezik abban az irányban, hogy Achim kedden Gyulán volt. A bíróság nem rendeli el a főjegyző kihallgatását.

A vizsgálóbíró kihallgatása.

Az elnök megállapítja, hogy 16-án, kedden foglalta le a botot Kurz vizsgálóbíró.

Kenedi Géza: Achim Ilona eskü alatt vallotta, hogy 15-én adta át a botot.

Az iratokból megállapítják, hogy a botot a vizsgálóbíró tényleg 16-án vette át, a mikor helyszíni szemlét tartott. Rögtön ki is hallgatták Kurz Antal dr. vizsgálóbírót, aki elmondja, hogy az első kihallgatásnál Zsilinszky Endre említést tett a botról, de a melynek minőségéről nem tudott felvilágosítást adni.

Kenedi védő: Mikor vette át a botot bíró ur? — A helyszíni szemle alkalmával. — Achiméknak egy Andó nevű rokona hozta ki a kamrából.

Achimné kéri a jegyzőkönyv erre vonatkozó részének felolvasását, de a bíróság ettől eláll, miután a jegyzőkönyvet már egyszer felolvasta.

A tárgyalást délelőtt fél tizenkettőkor ismét megszakították, amíg Békéscsabáról megérkeznek a vasuti hordárok, akik Achim érkezésekor a podgyászát vitték és akiknek tanuként való kihallgatását a bíróság elrendelte.

A semmiségi panaszok.

A törvényeszk ezután még három vasuti hordárt, Gábor Andrást, Erdős Károlyt és Csicsai Mihályt hallgatta ki, akik látták Achimot, amikor este a gyorsvonattal megérkezett.

A bíróság ezután a kérdések megszöve-

gezésére vonult vissza, amelynek megtörténte után az elnök harminchárom kérdést hirdetett ki. A kérdések két csoportra oszlanak. Az egyik csoport, amely Zsilinszky Gáborra vonatkozik, 15, a másik csoport, amely Zsilinszky Endrere vonatkozik, 18 kérdésből áll.

A mellékkérdésekbe Zsilinszky Endrere vonatkozóan fölvetették a bűnsegéd kérdését is.

Kenedi Géza dr. védő a kérdések megszövegezése miatt semmiségi panaszt jelent be. Ugyancsak semmiségi panaszt jelentett be e címen az ügyész is a jogos önvédelem kérdésében, mert nem nyert egyáltalán bizonyítást, hogy Achim legyürte-e Zsilinszky Endrét és hogy bot volt-e nála.

Kenedi Géza dr. tekintettel arra, hogy az ügyész felszólalásában kritizálta a kérdéseket, amiatt is semmiségi panaszt jelent be.

A bíróság azután a kérdések tanulmányozása végett szünetet ad, majd a tárgyalást félbeszakítva, annak folytatását délután három órára tűzi ki.

A vádbeszéd.

Elnök a tárgyalást délután három órakor megnyitva, bejelenti, hogy Koltai Armin dr. és Varga Elek tanuként való kihallgatásra jelentkeztek. Miután azonban a bizonyítási eljárás kihallgatását már befejezték, a tanuk kihallgatását az elnök nem rendeli el. Kijelenti ezután a bíróság határozatát, hogy a védő kifogásai dacára a kérdések eredeti szövegét tartja fenn.

Zsufolt padok előtt, fojtó melegben kezdte meg vádbeszédét Liszy Viktor dr. főügyész helyettes. Elmondta a tényállást s a főnálló társadalmi viszonyokat mutatta be. Elmondta és összegezte, mint igazolt be a bizonyítási eljárás és ezek szerint miként ölték meg Achim Andrást. Itt gyilkosságról van szó, megölték egy embert és ez a megsemmisített emberi élet most büntetést követel azokra, akik a bűnt elkövették.

A vádlottak reggel fölkeresték Achimot és „Dögölj meg, kutya” kiáltással megölték. Itt a bűnösségről ilyen viszonyok között igazán nem lehet vitázni. Zsilinszky Endre nemcsak segített a bűn elkövetésében, de abban egyenesen társ volt. Jogos önvédelemről pedig a Zsilinszky fiuk részéről beszélni sem lehet, ők mentek be Achim lakására, ők támadták meg s éppen, megfordítva, Achim élt jogos önvédelemmel, amikor a fiukat kiutasította. A bűnösség kétségtelen, kéri a bűnösök elítélését.

Fényes Samu dr. a magánjogi igények érvényesítését kéri, majd egyéb dolgokra is kitér, amit az elnök nem enged meg neki.

Kenedi Géza dr. különösen azt fejtegeti, hogy Achim András izgága ember volt s míg ő fel nem lépett, a parasztk és urak közt békesség volt s Achim idézte elő a viszálykodást s hatalmát saját céljaira használta ki. Cáfolja az ügyésznek állításait és következtetéseit, majd e közben e kifejezést használja:

— A terror és rágalom akadályoz minden államot az előrehaladásban.

Achimné e szavaknál fölzokog és kisiet a tereméből.

Kenedi Géza dr. kéri az esküdteket, fontolják meg jól a következményeket. Két fiatalemberről van szó, akik nagyon szeretnék atyjukat. Itt nemes indulatról van szó. Tagadja azután az előre megfontolt szándékot. Beszédét Jézus szavaival végzi, aki ezeket mondta:

— Menj el és ne vétkezz többé!

Kéri a vádlottak teljes fölmentését.

A két óránál hosszabb ideig tartó védszéd után szünetet adott az elnök, amelynek leteltével Keppich dr., a másodrendű vádlott védője mondott védőbeszédet s különösen azt igyekezett kimutatni, hogy itt közös cselekedetről szó sem lehet.

A perbeszédék után az elnök a tárgyalás folytatását holnap reggel kilenc órára tűzte ki.

Apró hirdetések.

Minden szó 5 fillér.

Betöltendő.

Éjjeli őr, megbízható, józan életű, kis családú felvétetik Horváth János gőzfűrészetében Homokkert.

Tisztossges takarítónő felvétetik Hatvan-utca 31. udvarban hátul jobbra.

Lakatos segédek és tanulók felvétetnek Barányánál, Piac-u. 66.

Zsákvarronók kézi varráásra felvétetnek Wiener Adolf zsák és ponyva üzletében, Kossuth-utca 27. szám.

Keresünk házmestert és pénzbeszédőt, jelentkezni lehet bizonyítványokkal felszerelve Piac-utca 60. sz., a szállítási irodában.

Adás-vétel.

Háziaszonyok büszkesége egy jól sikerült kávé. Állandóan friss pörkölésű kávé ajándékok, esetleg villanyüzemi kávépörkölő gépen a vevő előtt válogatott kávéfajokból azonnal pörköltve. Deutsch Lajos, Piac-utca 38.

Ha nincs pénze és szüksége van, vászon asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiú öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek sajtá érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon.

Gőzerővel pörkölt, naponta friss, zamatos kávé kapható Lindenfeld J. Jenő fűszer nagykereskedésében, Rózsater 3. Városház-utca 2 Pénzügyi-palota.

Munkások figyelmébe. Legolcsóbban vásárolhat férfi ruhát, cipőt, csizmát, kalapot és ingeket a **Munkás bazárban** Bádogos-utca Nuszbaum Hermann czégnél.

Vizsgái jutalomkönyvek beszerzése előtt feltétlenül keresse fel a Harmathy antiqüariumot Fűvészkert-u. 14. Óriási raktár! Új példányok, remek diszkötésben szállított áron kaphatók! Iskolák, intézetek kérjenek árjegyzéket.

Valódi szegedi édes, nemes és rózsza paprika különlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő nagykereskedésében, Városház-u. 2. Rózsater 3. Pénzügyi-palota.

Zsákok, vízmentes és rostáló penyvák ugy olcsón, mint megvételre igen olcsón beszerezhetők **Fehér József** zsáküzletében Petőfi-tér, a pályaudvar közelében.

Jól jövedelmező vállalat három-négyezer korona befektetéssel, mely egy családnak biztos megélhetést nyújt, családi okok miatt eladó. Czim a kiadóban.

Zsinóros női táskák nagyon szép választékban vannak a Stern kefégyár r. t. városi raktárában. Takarékpénztár palota.

Figyelem! E hóban nyílt meg Hausner Salamon reklám áruháza Csapó-u. 20. szám (zenede épület) hol is egy tömegben szalon futó szőnyegek és függönyök, női és férfi öltönyök és felöltők, kosztümök, delinek, batisztok, szövetek, kartonok és lüszterek versenyen kívüli olcsó árban lesznek elárúsítva. Az áruk heti vagy havi részletre is kaphatók. Paplanok és madráczok mérték szerint készíttetnek. Továbbá pongyolák 5 koronájával, bluzok, gyermekruhák és kötény készen és mérték szerint is kaphatók

Eladó 1 hold jól kezelt szőlő Hosszupályiban közvetlen a vasútállomás mellett olcsón. Értekezhetni lehet a tulajdonossal. Krausz Hosszupályi,

Két patkányfogó dakszli kutya megvételre kerestetik Félegyháznál.

Lakás.

A Hungáriában egy modern, új 4 szobás utozai lakás augusztus elsőre kiadó.

Forgalmas helyen, piacához közel, szép tágas üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni Lindenfeld J. Jenő fűszernagykereskedőnél.

Be-hien-u. 12. sz. háznál, külön bejáratu két utcai szoba butorozva, vagy anélkül, irodának is alkalmas, továbbá egy udvari butorozott szoba kertre nyíló ablakkal kiadó. Értekezhetni a tulajdonossal.

Különféle.

28 krajcárért fejel férfi vagy női harisnyát **Benyás Emil** villanyerőre berendezett harisnyagyára, Debreczen, Tisza-palota.

Arany, ezüst és ékszer munkákat a legolcsóbban készít Tuschák Vilmos ékszerész Halköz 4. sz.

Finom sifon vászonból készült férfi ingek, drbja 1 frt 30 kr., gallér 10 kr., női hálókabát drbja 95 kr., női fürdőingek 50 kr., finom sifon és lepedő vászon, méter és végszámra is nagyon olcsón. Dupla 120 széles sima és a legujabb mintázott francia grenadin méterje 75 kr., férfi és női finom chevro cipők párja 3 frt 25 krtól 3 frt 70 krig, női fél lack vagy bronz 4 frt 50 kr., férfi amerikai façon vagy luxus kivitelben 5 frt 50 kr. **Kerítész Dzsó** alkalmi áruháza Sas-u. 4, a mozi mellett.

Donogán és Somossy DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Ruha vásznak, — Grenadin,
Batist, — Zephir, — Kreton,
Selymek, — Ruhakelmék
óriási raktára!!

NAGY LAJOS hirdetési irodájából Csapó-u. 13.
Telefonszámok: Iroda 335. Lakás 702.

**Eladó a József kir. herceg-utca
17. számú szép nagy uri ház és
Eladó a József kir. herceg-utca
39. számú szép nagy uri ház!**

Piacz-utca 85. ujházban egy nagy bolthelyiség azonnal kiadó.

Értekezhetni a házmesternél vagy a tulajdonossal Wiener Adolf Kossuth-utca 27. sz.

„Gyöngyvirág Crème“

az arozkrémek gyöngye!

Szeplő, májtoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. **Símává, fehérré és lágyító teszi az arobőrt!** Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való kréme nem zsiroz, míg az éjjelre való zsiroz. Egy tégely ára 1 korona.

Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó“ című gyógyszerárában,
DEBRECZEN.

„FIPS“

Fips feltétlen molyvédő törv. védve. **Fips** inprágnált molybiztos zsákruha megörzésre.

Fips megtakarít kámfort, rovarport, naphthalint. **Fips** megóv a kellemetlen szagtól.

Fips kiválólag olcsó, mert sok évig használható. **Fips** megtakarítja az őrési költségeket.

Fips higiénikus. A betegségi csira átvitelét, mint a minő bekövetkezhetik más ruhákkal való őrzéssel, ki van zárva.

Fips ezrével van használatban, sok elősmérséssel.

Fips 3 nagyságban szállítatlk:

1. sz. 50×70 cm. bluz, kalap, muffoknak K — 90

2. sz. 60×120 cm. férfi öltönyök és női ruháknak . . . . . » 1.10

3. sz. 65×140 cm. köpenyek és bundáknak stb. . . . . » 1.35

Küldés csak csak utánvétellel, csomagolás és költség saját árban.

Versandhaus Praktischer Specialitäten

E. HERMANN Wien, Postamt 45.

